

Redacțiunea, Administrațiunea
și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare, Târgul
Inului Nr. 30.
Inscrisele nefrancați nu se primesc.
Manuscrisele nu se restituie.
Birourile de anunțuri:
Brașov, piața mare, Târgul
Inului Nr. 30.
Inscrisele mai primesc în Viena
E. Mosse, Hasenstein & Vogler (Otto
Maas), H. Schalek, Alois Herndl, M.
Dukas, A. Oppel, J. Demberg; în
Budapasta: A. V. Goldberger, Eck-
stein Bernat; în Frankfurt: G. L.
Dawid; în Hamburg: A. Steiner.
Prețul inserțiilor: o serie
garantată pe o coloană 5 cr. și
30 cr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a III-a o
seră 10 cr. v. a. s. 30 baz.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANULU XVI.

„Gazeta” este în fă-care și
Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se prenumără la toate oficiile
poștale din țară și din afară
și la dd. colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov:
a administrațiune, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 etajul 10
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Unu exemplar 5 cr. v. a.
s. 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 61.

Brașov, Joi, 18 (30) Martie

1893.

Maghiarisarea numelor.

Brașov, 17 Martie v.

Este știut, că la noi pentru „cinci pișule” poate fiă-care se-și schimbe numele. Ministrul de interne unguresc dă voiă orî și căru Jidanu, Țiganu orî omă degenerat în sentimentele sale, ca se-și maghiarizeze numele. Și de ce nu, când din „favorul” acesta nu poate se profite decât „naștinea”.

În Ungaria se și întemplă forte multe schimbări de nume. Organele guvernului de prin comitate și comune cu-o deosebită solitudine stăruesc pentru ca schimbarea, séu mai bine dîșu maghiarisarea numelor, se-și ia avântu din ce în ce mai mare, se străbată până chiar în păturile de jos ale poporațiunei țării. Lucru firesc, căci Maghiarii își dîc, că decă cutare individ nemaghiar își renegă numele, adecă și-lu maghiarizează, elu de sigur își renegă și sentimentele, devine patriot maghiar, simte unguresce și vré se fiă socotit, că aparține stirpei arpadiane.

Ministeriul unguresc de interne dă mare atențiune acestui soi de „politică maghiară”. Elu pörtă în fiăcare anu o statistică oficioasă, ca se pötă vesti lumii și țării căți și cine sunt aceia, cari uitându-și de originea lor și murdărind memoria strămoșilor și părinților lor, pentru interese josnice și vremelnice își lapadă numele și-și iau altul cu accentu unguresc.

De câte ori se publică această statistică, foile maghiare strigă în cor: *haladunk*, adecă înaintăm! Așa strigă ele și acuma, când află din această statistică a „névmagyarositas”-ului, că în anul acesta și-au maghiarisat numele nu mai puțin de 558 rătăciți.

Din statistica ministeriului unguresc de interne mai apare, că

numărul acesta e recutat mai ales din comercianți, gendarmi și funcționari. Classați după profesiune, cei mai mulți aparțin Jidovimei, dintre cari 304 și-au maghiarisat numele. Restul vine pe reneștii rătăciți din celelalte profesiuni.

Va se dîcă încuscirea între rassa semitică și arpadiană se arată și pe terenul acesta în mare avansu. Lucru naturalu. Jidanii speculanți cercă totu posibilul, ca se exploateze credulitatea și orgoliul Maghiarilor. Ei fac plăcerea stăpânitorilor, numai se pötă trăi, se le mērgă trebile bine, se se îmbogățesc și se storcă capitaluri sub aeticheta unui nume unguresc.

Cătu pentru funcționari și gendarmi, cine nu scie, că decă ei vré se capete unu osu de rosu, sunt de cele mai multe ori forțați se-și schimbe numele, adecă se și-lu maghiarizeze, căci altfel sunt șicanați și persecutați fără cruțare.

Ceea ce ne privește pe noi Români în deosebi cu bucurie constatăm aici, că statistica d-lui Hieronymi nu ne arată nici unu nume românesc, care s'ar fi maghiarisat. Români sunt cu multu mai geloși pe numele lor străbune, decât se și le schimbe cu altele unguresci. Ei sunt consci de marea importanță ce-o are în viața unui popor conservarea intactă a numelor originale și de aceea nici nu credem, că se află în sinul nostru Român de inimă, care se nuscie, că este unu păcatu, o crimă contra națiunei noastre a-și maghiariza cineva numele séu frumos românesc.

Convorbirea unui Maghiar cu Grigore T. Brătianu.

În foia ungurescă „Egyetértés” dela 27 Martie a apărut, sub titlul „Președintele Ligei române”,

o convorbire, ce-a avut-o în Iunie anul trecut d-lu Dr. Jancso Benedek — care a petrecut mai multu timp în România pentru a studia raporturile de acolo și a înveța limba română — cu regretatul Grigorie T. Brătianu. Etă ce spune d-lu Jancso:

Vorbind despre cestiunea română din Ardelu, am dîșu, că nu înțelegu cauza și nu vedu scopul tendințelor române din Ungaria, la ce Brătianu imi desfășură esența cestiunei scurtă și lămurită pe basa cum o înțelegu Români. După ce i-am replicat, că înțelegu acesta din punctu de vedere al Românilor, dēr n'o înțelegu din punctu de vedere al Maghiarilor, căci este știut, că cestiunea acesta nu se pötă rezolva unilateralu, din care cauză conducătorii români ar trebui se ia în considerațiune și interesele și punctele de vedere ale Maghiarilor — d-lu Brătianu imi răspunde zbindu, și c'unu sentimentu nobil de siguranță imi desvoltă, în cestiunea acesta interesele și vederile Românilor și ale Maghiarilor. Mărturisesc, că m'a surprins admirabilu-i cunoșcere corectă și amănunțită a raporturilor maghiare.

— Dumnul meu, i-am dîșu, își mărturisesc sinceru, că nu mă simt destul de forte de-a discuta cu d-ta, creș însă că cestiunea acesta se pötă rezolva pe cale pacnică, așa cum voiți D-Vostru; ori decă ar veni treba la arme, și-ar puté Români valora pretensiunile lor, ér noi Maghiarii se ajungem la alu doilea Mohacu ori Vilagos (Șiria)?

— Este sigur, imi răspunde Brătianu, că în actualele împrejurări cestiunea acesta nu se pötă deslega pe cale pacnică, fiind-că Maghiarii nu se învoesc. În politică însă ceea ce aș e imposibilu, mâne forte ușor pötă deveni inevitabilu. Români așteptă acestu „mâne”. Om cu minte sănătoasă nu pötă gândi însă, ca pretensiunile noastre se ni le valorăm cu arma. D-vostru sunteți mai tari decât noi. Nu ne gândim nici la aceea, ca cu ajutorul Rușilor, ori al panslavismului, se ni-le impunem, fiind-că acesta ar aduce și mörtea noastră. Din priocina acesta acuză, că Liga luoră pentru banii

rusesi în interesul Rușilor, este o hăbăucă.

— Pe basa acesta, am dîșu, nu vedu când ar puté veni acelu timp, când se vorți implini tendințele Românilor?

— D-le profesor! În politică vorba „mâne” n'are însemnătatea ce-o are în viața de tôte zilele, ori ca în prăvălia. Acestu „mâne” pötă veni peste decenii, dēr pötă veni și mâne. Noi n'avem altă chiamare, decât a urgita mereu acestu „mâne”, ceea ce de-altmintearea și este singurul punctu concret al susținerii cestiunii române la ordinea zilei. Două mijloce sunt pentru urgitarea acestui „mâne”. Unu se pötă folosi în politica internă a monarhiei austro-ungare, adecă urgitându transformarea monarhiei în statu federalu. Decă Români din Ungaria s'ar abate dela acestu punctu de vedere: séu de dragul împăcării cu Ungurii, séu pentru nu soi ce visuri irredentiste — ei ar pötă contra intereselor românesci. Nu uita, d-le, că tendința acesta are forte mulți prietini între acei vienesi, cari nu privesc bucuros dualismul de aș, ori sunt chiar inimicii Maghiarilor. Alu doilea mijlocu se pötă folosi în politica esternă, și nu este, decât desființarea triplei alianțe, séu celu puțin sguđuirea ei prin apropierea Vienei de Petersburg. Urmarea acestei apropieri în politica internă ar fi căderea dualismului și intrarea în viața a federalismului. Tripla alianță nu este decât unu interes al Germaniei și al aristocrației maghiare. Bismarck își teme hegemonia germană, ér Andrassy interesele aristocrației unguresci. Pentru acesta au făcut ei tripla alianță. Se pötă, că nu va fi departe timpul, când cercurile mai înalte din Viena vorți afla, că gospodăria acesta nu mai merge și fi convinsu, că atunci porțile Burg-ului din Viena ar fi deschise deputației Românilor Ardeleni.

— Dēr decă asta e adevăratu, atunci cum se pötă, că politica actuală a României se apropie de tripla alianță și dōră nici nu e departe timpul, când se va alătura ei în mod oficial?

— Nu da nici o însemnătate acestui lucru, fiind că nu este opinia publică a României. E ou de cucu importat din

FOILETONULU „GAZ TRANS.”

In gura chiților.

Novelă de A. Oscar Klausmann.

(5) (Urmare.)

Carol Angermann, de care se interesau atâtea persoane în Boston, plutea pe întinsa mare și făcea datoria la postulu ce i-se incredințase și nici prin gându nu-i trecea, ce se întemplase în Boston. „Freya” își luă drumul direct spre sud, dealungul cōstelor americane. În ziua a doua se afla la Cap Hatteras.

Pe puntea de comandă se afla oficerul de gardă cu comandantul, pe când oficerul de navigațiune era ocupat lângă compas. Pavilionul german de rășboiu falfăia pe catartul principal alu corvetei „Freya”, care mergea spre sud.

Pe stațiunea de observațiune de pe Cap Hatteras se ridică unu nouaș alb.

Distanța era pré mare, pentru ca se se audă sunetul loviturii de tunu, dēr în curēndu se arată unu signalu pe catartu, ce consta din unu disc rotund cenusiu, din flamura în trei colțuri și dintr'o bandieră în patru colțuri.

Oficerul de gardă esamină signalul cu ochianul și dîșe: „D-le căpitanu, creș, că acesta e pentru noi? Ei voesc se ne scie numele.”

„Fără indoelă”, dîșe căpitanul. „Nu vedu altă corabiă în apropiere. Poruncesce, ca se marcheze numele corabiei noastre prin bandieră.”

„Freya” își moderă mersul, și câte-va minute mai târziu se ivi unu șir întreg de bandiere pestrițe, în patru colțuri și în trei colțuri, pe catartul dinainte. Aceste arătau numele corabiei.

Pe uscatu dispărū signalul și apărū unu nou, de astă dată o bandieră în patru colțuri de-asupra, unu disc rotund de desupt și sub acesta o flamura în trei colțuri.

Căpitanul se uită în cartea de sig-nale și dîșe apoi cătră oficerul de gardă: „Este o telegramă pentru noi, trebuie se ne apropiem mai tare de uscatu.”

De ore-ce corabia se afla cu pânzele întinse, trebuiră matrosii se lucre ou zel, pentru ca se stringă pânzele. Apoi se schimbă cursul și corabia se apropiă de uscatu. Cam trei ore după aceea se aruncă ancora în apropierea uscatului.

Primul oficeru voia tocmai se mērgă la uscatu, ca se întrebe, că ce este, când sentinela anunță apropierea unei barci. Era o lunte a funcționarilor stațiunei de observațiune care aducea o depeșă pentru căpitanu.

Acesta venea dela consulatulu din Boston și era adresată stațiunei dela Cap Hatteras. Ea ruga acestă stațiune, se oprēscă corveta „Freya”, ce trecea pe acolo, și se împărășescă căpitanului acesteia, că la ordinul admiralității, „Freya” trebuia se se întōră imediatu la Boston. Alte sciri dela admiralitate,

cari au sosit telegrafice, le avea consulul.

Căpitanul clătina din cap. Corectitatea depeșei nu puté fi trasă la indoelă, deși conținutul ei era de neînțeleș.

O jumătate de oră după aceea „Freya” își întinse pânzele și plecă inapoi la Boston, pe același drum, pe care își urmase înainte ou donu zile.

În casa funebră la Behrendt se făcū tôte pregătirile pentru înmormentarea, ce era se fiă în ziua următoare. Ceremonia avea se se facă cu tōtă pompa. William Behrendt era vēđutū nu numai de lucrătorii séi, ci și de tōți locuitorii din prejur. Elu era membru alu mulțor reuniuni de binefacere, și membru unu ordinu secretu, cari sunt răspândite în mare număr prin Statele Unite. Tôte aceste reuniuni, firesce, și mai înainte de tôte lucrătorii fabricii, voiau se ia parte la înmormentare și unu conductu numeros avea se dea ultima onōre bătrânului, care prin meritele

casina magnaților din Budapesta în palatul regesc...

Dl. Dr. Jancso Benedek face apoi mari elogii...

Intriganții noștri.

Brașov, 16 (28) Martie.

Nu le-a plăcută celor doi trei intriganți...

Până acuma a fost așa numita „cesiune română la Brașov“...

„Tribuna“ de Sâmbătă și de Duminică...

Vătaful acestora, profesorul V. Goldiș...

„Astfel a fost compusă ordinea de zi, și astăzi când vocea poporului...“

Nimic nu da pe față intențiunea celor din vorbă...

în adunare, ca acest pasagiu din raportul lor...

Dacă d-l Goldiș a știut înainte, din „Convocarea“...

Și dacă i a fost prea greu ca în interesul cauzei...

Dér d-lui Goldiș nu i a fost de aceea ca să se lumineze lucrul pe calea pacifică...

Și cine este cea persoană, căreia îi place să figureze...

Este un profesor dela gimnaziul român din Brașov...

Este un profesor dela gimnaziul român din Brașov...

de zile se devin profesor la o școală de stat ungară...

Atunci când d-l Goldiș, profesorul român, a adresat acea petiție...

Și acest om mai are obrazul de a se da ca „vocea poporului“!

ȘCOLILE ȚILEI.

— 17 (29) Martie.

Aniversarea proclamării regatului român s'a sărbătorit la București...

Atentat în contra regelui Italiei. Din Roma se telegrafează, ca un individ rău imbrăcat...

Conferență la Ateneul din București. Sâmbătă seară d-l Gr. Toculescu va pune în sala...

proiecțiuni electrice. La această conferență vor asista...

Academia română va examina ați diferitele opere prezentate pentru marele premiu...

Victimele viscolului. 450 condamnați la Siberia au fost apucați aproape de Tobolsk...

Adunarea generală a „Albinei.“ Poimâne, în 31 Martie...

Eiffel dispărut? Prin câte-va zile din Paris s'a răspândit vestea...

Ceva despre cultivarea muzicii noastre naționale *)

Într-o recenziune publicată în numărul 42 al „Tribunei“...

Am ști rezultatul îmbucurător, pentru că de bună seamă...

E un lucru cunoscut de noi cei de dincoace, că reuniunea română de cântări din Sibiu...

Ne surprinde însă și ne dore, când îți deți ne convingem...

Eu însă susțin, ca această reevaluare nu poate avea nici un rezultat folositor...

*) Acest articol, pe care l-am primit înainte cu vreo 12 zile...

sale se ridicase la o înălțime atât de înaltă.

Era în presă înmormântării. Lizzia ședea în camera ei...

Și Lang venise în seara aceasta, ca să-și exprime condolențele...

Elu voia tocmai să se depărteze, când intră servitorul...

Servitorul trebuia să repetă de două ori această știre...

Când intră Carol Angermann în cameră, Lizzia se aruncă...

brațele sale. Și Carol, pe care îl sgu-tuise adănc...

Lang aruncă o privire nu tocmai amicală asupra tinerilor.

„De unde dracu vine nebulul acesta“ se întreba el în sine...

Trecu un timp ore-oare, până când Carol Angermann se liniștise...

din cauza dreptului de pescuit în partea estică a Neufundlandei.

Se putea presupune, că „Freya“ va sta cam 14 zile în port...

Carol, care abia în casă auzise despre moartea unchiului...

(Va urma).

a finalului din actul I a operii „Lorley“ de F. Mendelssohn Bertholdi, sau a lui „Stabat mater“ de G. Rossini nu au nici cel mai mic efect pentru dezvoltarea gustului, a muzicii române și pentru așțirea dorinței și a plăcerii pentru cultivarea muzicii naționale.

Credă d-ri, că nu am greșit, când am spus, că o durere și intristare ne cuprind fără voia, auzându de noul succes, pentru că acesta e o nouă dovadă despre părăsirea cultivării muzicii și cântării noastre naționale. Cu părere de rău trebuie să constat, că neinteresarea pentru cultivarea muzicii noastre nu domnesce numai în Sibiu, ci s'a lăpătat de un timp încoace și în Brașov, deorece și corul din Brașov, condus odată de neuitatul C. Porumbescu, a început a se abate dela direcțiunea de mai înainte și acum, prin reproducerea pieselor străine, pe cari cu predilecție le numesce clasice, încercă a se avânta asupra corurilor străine.

Și deocă intrăbă cineva, că de unde provine indiferențismul către ale noastre, atunci i se răspunde, că: lipsa de produse românești constrânge la străinism. În „România Musicală“ din anul trecut cu plăcere am observat începutul unei sbiciuirii a gustului greșit (fals), ce domnesce la noi referitor la cultivarea muzicii și cântărilor naționale. Și a avut tot dreptul, când a accentuat, că nu lipsa de produse originale e cauza alipirii către cântările și muzica străină, ci vanitatea și pofta d'a esca.

D-ri cum am și putut ca să dăm înainte și să ajungem la un reper original pentru corurile noastre, deocă vedem, că cei chemați să cultive muzica națională se ocupă cu predilecție cu cultivarea muzicii străine? De unde se putem avea nise compozițiuni originale pentru corurile noastre, deocă trebuie să ne convingem, că conducătorii esperti și perdă mai bucură timpul cu instruirea unor piese clasice străine, decât să se gândească la compoziția și instruirea unor coruri românești.

Și ce este muzica clasică? Definindu-o scurt și la înțeles, ar fi: *Muzica unui popor perfecționată până la gradul suprem.* De aci porcedem, e lucru natural, că noi am avut stănta datorită a cultivării muzicii populare, ca astfel pe baza acelor caractere, — putem dice proprii muzicii populare române, — se ne formăm *muzica clasică.* Asta ar fi munca noastră! și asta era odată și a acolor, pe cari azi îi numim *clasi.* Se înțelege de sine, că mai înainte muzicul, ca să *păta lura,* trebuie să pricépa caracterele din muzica respectivului popor. Astfel și noi, a desconsiderăm muzica unui popor însemnă a nu prețui pētra de aur, fiindcă n'ai instrumentele necesare, cu cari să alegi aurul din ea. Apoi a voi să insuflețesc pe un popor pentru o muzică străină caracterului său, însemnă a-i înocădi inima cu ghiacă. Nu totu asemenea încalțesce sōrele la Viena, ca la Sibiu.

Etă ce dice în anul trecut *regele Suediei, Oscar al II,* cu ocaziunea inaugurării cursurilor Academiei musicale: „Muzica popōrelor din nord se distinge prin o mare varietate de ritm, prin o mare bogăție de armonii și mai cu seamă prin puritatea naturală, fiindcă melodiile ei exprimă cu fidelitate natura noastră serioasă și temperamentul nostru particular.“

„Aceste melodii nu conțin rădăle arțetore ale sōrelui, însă au mai multă căldură a sufletului și forțe multă simțământ spontanee. Ele esū din simlul unui popor, care trebuie în continu să luereze un sol steril și înghețat pentru a-și smulge hrana zilnică.“

„Un popor, care în mare parte este silit a petrece o viață solitară și care prin urmare este predestinat a privi lumea mai multă din partea ei melancolică și mistică, însă care are o

inimă tineră și credincioasă, căci a dat probe de idei serioase și forțe valorose.“

Aceste le dice regele Suediei! Și deocă ai cere, ca regele Italiei să și caracterizeze muzica țării lui, din punct de vedere al caracterului și al temperamentului, de sigur și ar pune înainte cu totul alt tablou. Totu alte tablouri vei primi dela președintele Franței, dela Sultatul Turciei, dela Șahul Persiei, ori dela Fiul sōrelui din China.

Astfelu avem și noi muzica noastră proprie, care de sigur trebuie cultivată — er un desprețuită.

Incepuse a se ocupa mai din adinsu de cultivarea muzicii noastre fi iertatul C. Porumbescu, apoi G. Musicescu, I. Mureșianu și Tudor cav. de Flondor, cari au dovedit și dovedesou interesu seriosu pentru muzica noastră, d-ri ceilalți chemați ai noștri, deocă și încercă iol colea câte ceva sunt atăt de geloși pe produsele lor încătă nici pe lângă cele mai mari jertfe nu pot ajunge la ele.

Să nu ne prindă d-ri mirarea, că din vreme în vreme suntem constrânși, ca să constatăm, că înființarea corurilor, mai cu seamă în Ardeal, merge pre încet. Cultivarea muzicii străine de corurile din Sibiu și Brașov nu numai că nu atrage și însuflețesce pentru cultivarea muzicii naționale, ci din contră provocă ore-care displace pentru cântare și înființare de societăți, cari au de scopu cultivarea cântării. Ori-căt de exact și artistic ar fi reproduse piesele clasice străine, aole nici când nu pot ave acel efect însuflețitor și atrăgător, ca o cântare fi și mai slabă a pieselor noastre originale românești. „Hai Ilénă“, „Răsai lună“, „Tōoa“, „Cucuruză cu frunza n susu“ etc. mai ușor încalțesou publicul nostru decât deocă „Creațiuni“ de ale lui Haydn și deocătu nu sou câte compozițiuni clasice ca ale lui Rossini, Mendelssohn etc. Se vede însă că și pe teremul acesta suntem asemenea ca și pe altele, fiind și aci devisa: totu cei alu nostru nu-i bun, nu-i frumos și ori ce-i străin e escelent și încântător. Pe fi iertatul C. Porumbescu nu voim să-lu prețuim, ha ilu desconsiderăm; pe G. Musicescu și încercările sale destul de potrivite firei poporului nostru ilu batjocurim; pe alți chemați d'ai noștri nici nu-i recunoștem, — d-ri pe străini li adorăm și li dumneșim.

Ași ave încă multe de observat în materia acēsta, care formeză o ramură forțe însemnată a culturai noastre naționale, d-ri imi rezervă dreptul de viitoru în credință, că proximele producțiuni ale reuniunii de cântări din Sibiu mă vor convinge, că vederile mele sunt greșite și deducțiunile nebasate. Admitu, că valorosul conducător alu corului din Sibiu numai să vră și-i va succede a dovedi contrariul și eu sunt primul, care mi așa recunoșce greșela, convingându-mē prin fapte, că cultivarea muzicii noastre naționale nu e atăt de părăsită după cum eu imi permitu a susține.

Lugosū, în 13 Martie 1893.

Un corist.

O adunare disolvată de gendarmi.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.“)

Din cercul Crasnei, Martie 1893.

Onorată Redacțiune! Pe ziua de ieri, 24 Martie n. o., fu convocată, după cum v-s'a fost anunțat și D-vōstrē mai înainte, adunarea alegătorilor români din cercul Crasnei, pentru ca sub scutul legilor aduse de parlamentul țerei, să se pronunțe față cu proiectele bisericilor ale guvernului, liberu de ori ce influință.

Insē ce se veți? Aceia, cari outōtă ocaziunea se laudă în fața lumii, că atăta libertate nu esistă nicăiri pe lume, ca la noi, unde, după cum dicu ei, toți

cetățenii patriei o gustă într'o formă, făcându-se cunoscută ținerea acestei a dunări, au dat alarmă în lume, că Valahii érași voiesou să agiteze și s'au rezolvit a o interdice, *trimițându la locul adunării în comuna Stirciu,* încă cu două zile înainte, *opt gendarmi,* cu îndrumarea riguroasă, *ca să impedece cu ori ce preț ținerea acelei adunări,* ce s'a și executat în totu înțelesul instrucțiunii luate.

Pe 24 Martie alegătorii, nesciindu nimic de interdicere, sau cei ce au știut ou ceva mai înainte făcându se a nu sou de aceea, au alergat în număr de totu mare la Stirciu. Pe mulți însă, întâmpinându-i gendarmii venind, i-au oprit de a intra în comună și i-au îndrumat să mērgă acasă.

Pe la orele 11 a. m. ulițele Stirciului erau indesuite de alegătorii sosiți din tote părțile, pe câtă au putut străbate neîmpiedecați, și așteptau ou sete, ca aceia, cari i-au convocat, să vină și să le spună ce au de a face, ce însă nu s'a întâmplat. D-nii convocatori dela Zelau: *Dr. Nichita și Georgiu Popu* nu s'au prezentat, din ce cauză—nu ne este cunoscut. S'au prezentat însă mulțime de inteligenți, cari vedându, că postul de gendarmi insistă pentru împărștiarea poporului în timpul celu mai scurt, căci *la din contră sunt siliți,* în sensul instrucțiunii, a face *intrebuintare de arme.* la ce n'ar păși bucurou vedându ținuta cea de totu demn și de admirat a poporului alegător, au cerut dela domni preoți Ioan Moldovanu din Bănișor și Nicolau Popu din Sigu, ca să dimita poporul pentru încungiurarea de mari neplăceri, ceea ce s'a și făcut în prezența celor 8 gendarmi alu cărora conducători *nici atăta n'a concesu susu numiilor domni preoți, ca să spună poporului pentru ce este convocat pe ziua aceea în Stirciu,* ci numai, ca să-i spună, că are să se împrăștie, deorece adunarea e oprită de scâmbirul Crasnei, Nagy Domkos. Acesta s'a și întâmplat, cum a do ritu, căci poporul luându spre sciință actul de violență, ce i-s'a face, s'a împrăștiat în ordine, *fiind petrecut de câte doi gendarmi pdnă afară din Stirciu.*

Inteligența, câtă n'a fost huidită afară din Stirciu, s'a intrat în casa parochială, unde a luat hotărfa, că după ce pe cale publică nou nu ne este iertat, deși legea concede, ca să ne putem pronunța contra proiectelor bisericilor de lege ale guvernului, ce este o tirănie ne mai pomenită în lume, să ne declarăm acasă în fi-care parochia pe cale privată, prin adrese și plenipotențe date Comitetului executiv centralu naționalu din Sibiu, ca să aducă dorința noastră la cunoscința parlamentului și a Maiestății Sale și să protesteze în fața lumii contra nedreptății, ce ni se face prin aceea, că suntem împiedecați prin baionete, de a ne pute folosi în măsură egală cu poporul maghiaru din acēsta patriă defavorul legii.

Celelalte adunări de alegători din cercurile: Zelau, Cehul Silvaniei, Șimleu și Tășnad încă au fost interdise.

Cu altă ocaziune mai multe. Acestea în fugă, căci numai târziu sosi dela Stirciu.

Un alegător.

Cestionariu istoricu

de

Nic. Densușianu.

(Urmare).

163. Se află în munții de acolo vre-un sat, loc, ori strimțore, cu numele de:

— Pōrtă? — Pōrta lui Traianu? — Pōrta Romanilor? — Pōrta de fer? — Clisură? — Chei?

164. Se povestesc ceva, că în vechime s'fi fost acolo vre-o pōrtă, care închidea drumul?

165. Se vedu ceva urme de întări-

*) Așteptăm în privința acēsta lămuriri dela d-nii convocatori. — Red.

turi pe munți, ori pe stâncile, ce formeză strimțorele acēsta?

166. Se află acolo vre-un loc numit Orășii?

— și ce se înțelege sub numirea acēsta?

167. Se află pe teritoriul comunelor de acolo vre-un loc, unde se găseou din când în când bani vechi risipiți pe deasupra pământului?

168. Cum se numesc locul acesta, și deocă este în apropiere de ruinele vreunei cetăți vechi?

169. Din ce felu de metalu sunt banii, cari se găseou pe acolo risipiți pe suprafața pământului: de aur, de argint, ori de aramă?

— ce felu de tipuri și inscripțiuni au banii acēști?

— și ce spune poporul, dela ce omeni sunt banii, cari se găseou risipiți pe acolo?

170. Se află cineva în ținutul de acolo, care să aibă colecțiuni mai mari de monete vechi?

VII.

171. Se vorbece ceva, că în ținutul de acolo s'fi fost unde-va vre-un sat sau oraș pustiu?

— cum s'a numit satul ori orașul acesta?

— și cine l'a pustiu?

172. Ce înțelege pe acolo poporul sub cuvântul de selisce?

— se înțelege cumva sub numele acesta locul casei cu grădina?

— ori locul unde este aședat satul asădi?

— sau numai locul unde a fost odată satul bătrănu?

173. Locul numit acolo „selisce“ unde se află? — pe șes, pe vale, ori pe deal?

174. Ce înțelege poporul acolo sub numirile de satu jidovesou?

— satu tătăresou?

175. Se vorbece ceva în popor, că orașul din apropiere s'fi fost odată încunjurat cu zidu?

178. Ce ruine vechi se mai află pe acolo afară de cetăți și turnuri și cum se numesc ruinele acēste?

177. Se găseou cumva pe acolo, pe câmpuri, pe deluri, sau în zidurile bisericilor pietri oioplate cu inscripțiuni latine ori grecesci?

— pietri cu chipuri de omeni, de lei, vulturi, boi, cai, berbeci, miei, porci?

— pietri cu diferite figuri; cu ramuri de viță și cu struguri?

— ornamente de arhitectură?

— ori stilpi vechi de marmură?

178. Se află în ținutul de acolo vre-un loc unde se dice, că a fost odată capise sau biserică idolosă?

179. Se găseou cumva acolo cărămici vechi în 4 colțuri?

— în 6 colțuri?

— cărămici rotunde?

— în forma inimei?

— ori în forma cifrei 8?

180. Cătă sunt de lungi, de late și de grose cărămiciile acēste?

— și cum le numesc poporul?

DIVERSE.

Totu cu voia bună și pe patul de suferințe. În ultimele zile ale vieții sale, un amic cercetă în Parisu pe vestitul poetu Heinrich Heine și elu sosise totmai în momentul, când dou infirmiere ilu pueau în patul deresu. — „Cum îți merge, amice Heinrich?“ ilu intrăbă prietinelu. — „Forțe bine“, răspuse Heine, „precum veți, femeile încă totu mă pōrtă pe brațe. — i—g—b.“

Maxime. A scrie pentru o femeie însemnă a se decolta; și pōte că e mai puțin nedecent a și arăta umerii decăt inima sa. *M-me Ackermann.* — A învinge o inimă e mare lucru; stimezu pe un asemenea brav, însă celu ce mă învinge prin inima sa, imi dă mai multă ca acela. — E totdeuna ușor a trăi cu inamicii săi, d-ri cu amicii săi? aci e greutatea. *E. Bersot.* — Femeile ne-au adus totdeuna necaz pe capu. *Coquelin bêt.* — Când înaintezu urmăzării, când voiu muri răsbună-mē, când mă voiu retrage ombră-mē. *Napoleon I.* — Vedem înbătrânirea pe fața amicilor noștri. *Mary Lafon.* — Pentru unele femei inima e un otel, sentimentele călătorii și pasiunile cameriere. *I. G. B.* Culese și traduse de *Camilu B...*

Cursul pieței Brașov.

Din 20 Martie 1893.

Banote rom. Cump.	9.60	Vënd.	9.62
Argint român.	9.48	"	9.53
Napoleon-d'or	9.61	"	9.64
Galbeni	5.59	"	5.64
Ruble rusești	1.26 1/2	"	—
Mărci germane	58.80	"	59.20
Lire turcești	—	"	—
Scrisuri fonc. Alb. 6%	101.—	"	—
" " " 5%	—	"	—

Cursul la bursa din Viena.

Din 28 Martie 1892.

Renta ung. de aur 4%	116.05
Impr. oăil. fer. ung. în aur 4 1/2%	95.45
" " " " argint 4 1/2%	122.65

Oblig. " " " de ost. I. emis.	101.75
" " " " " II "	120.20
" " " " " III "	—
Bonuri rurale ungare	—
" " croato-slav.	96.20
Despăgubirea dijmei de vin	—
Imprum. ung. cu premii.	97.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghed.	154.50
Renta de hârtie austr.	145.—
" " argint	98.85
" " aur	98.70
Losuri din 1860	117.15
Acții de-ale Băncii austro-ung.	149.50
" " " ung. de credit.	990.—
" " " aust. de credit.	420.—
Argint	316.15
Galbeni imp.	5.72

Napoleonori	9.65
Mărci imp. germ.	59.37 1/2
London (lire sterlinge)	121 35
Rente de corone austr.	96.90
" " " ungară	95.65

S'a perdut

în 27 Martie n. c. pe drumul dela oficiul postal spre piață

UNŪ PACHECTŪ

cu adresa Vertán János, Soos-Mező. Cine l'a găsit este rugat ală preda în prăvălia M. Eisenstein & Sohn, unde va primi o remunerația de 5 fl. v. a.

Numere singurate din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se pot cumpăra în librăria Nicolae Ciurcu, și în tutungeria I. Gross.

Membru în juriu la Budapesta 1885.

Pentru sezonul de primăvară!

Avem onórea a recomanda P. T. publică fabricatele noastre proprii de lână curată precum stofe pentru rocuri, pantaloni, pardesluri, în cheviot și cheviot-kamgarn. Atragemă cu deosebire atențiunea asupra stofei Kamgarncheviot, care pôte concura cu fabricatele englesesci.

Ca ceva **NOU** recomandăm stofele noastre **VICUNALODEN**, cari sunt moi și elastice, și figurază ca noue auté în colecțiile de mustre englesesci.

Cheviot de vară metru dela 2 fl. 60 cr. în sus. Postavuri pentru oficeri și alte uniforme, ple-duri de bărbați, garantate de lână curată, cu prețurile fabricicii.

Pentru cercetare numerosă ne rugăm

WILH. SCHERG & Cie.
Brașov.

53, 6—6.

Numai fabricatul propriu, pentru care garantăm.

1888 Cincii bisericii medalia de aur. 1890 Viena medalia de argint.

1891 Trimișoara diploma de onoare. 1891 Komárom diploma de onoare.

Anunciuri

(insertiuni și reclame)

Suntă a se adresa subscrisorului administrațiunii. In casul publicării unui annciu mai

mult de odată se face scădemânt, care cresce cu câtă publicarea se fece mai de multe-ori.

Administrațiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI.“

Prafurile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare cută este provădută cu marca de apărare a lui A. Moll și cu subscrisura sa.

Prin efectul de leovire durabilă ală Prafurilor-Seidlitz de A. Moll in contra greutăților celor mai cerbiciose la stomach și pântece, in contra cărceilor și acrelei la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemohidelor și a celor mai diferite bole femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce cresce mereu de mai multe decenii încóce.—Prețul unei cutii-originale sigilate 1 fl. v. a.

Falsificațiile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabil numai, decât fiecare sticlă este provădută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alină durerile de soldină și reumatism și a altor urmări de răcélă. Prețul unei sticle-originale plumbate 90 cr.

Apă de gură-Salicyl a lui Moll.

(Pe baza de natron Acid-salicilic)

La întrebunțarea gîlnică, cu deosebire importantă pentru copii de ori-ce etate și adulți, asigură acestă apă de gură conservarea sănătósă și mai departe a dinților. Prețul sticlei provădute cu marca de apărare a lui A. Moll 60 cr.

Trimiterea principală prin

Farmacistul A. Moll, c. și r. furnisor ală curții imperiale Viena, Tuchlauben 9.

Comande din provinciă se efectuează gîlnic prin rambursă postală.

La depozite se se cêră anumit preparatele provădute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Depozite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth, Fr. Kellemen și Ed. Kugler, precum și la D. Eremia Nepoții, J. L. & A. Hesshaimer și Jul. Hornung & Teutsch.

77,—2.

!! Rară ocașione pentru dame!!

Dela cea mai mare și renumită firmă de Confecțiune

Ignacz Weinberger din Budapesta

Amă onóre a anunța onor. publică, că vëndu in piața de aici, tîrgul inului Nr. 28, in

depoșitul meu,

Jachete, Paletots, Don Juans, totu felul de Dolmany, Cap și Mantale largi, precum și Costume gata

Cu prețurile cele mai eftine ale fabricicii.

Cu distinsă stimă:

Alexander Goldmann.

61,9—12.

Fabrica de Portland-Cement din Brașov.

Recomandă escelentul

Portland-Cement

cu prețuri eftine, care se pôte transporta dela ori și care stația a Căilor ferate.

Depoură la

I. L. & A. Hesshaimer și R. Schmidt & C.
Brașov.

54, 6—10.

PRODUSELE

societății pe acții pentru industria de Cognac

in Budapesta

au fost singure premiate cu distincțiunea cea mai inaltă de cătră juriul espositiiei internaționale pentru alimente, din punctu de vedere higienic (Preș. consilieru de curte Prof. Vogel)

și recunoscute de următorii savanți:

Prof. Dr. Angyán,	Prof. Dr. Kovács,
" Dr. Kéty,	" Dr. Müller,
" Dr. Kézvársky,	" Dr. Réczey,
" Dr. Korányi,	" Dr. Stiller,
Prof. Dr. Teuber.	

Dintre diferitele manifestațiuni, cari dovedesoc că acestor produse se cuvine rangul întâi, reproducem următoele:

Institutu reg. ung. a chemice regnic.

și stațiune centrală

Ministrul reg. ung. Nr. 1437/1882.

de agricultură.

Din partea Laboratoriului chemicu reg. ung. se confirmă oficios, că destilarea societății pentru Cognac este intogmită după recoerițele sanitare.

Budapesta, 23 Oct. 1892.

Representatul directorului:
TOHT m. p.

Prin urmare se se cêră numai produsele societății pe acții pentru industria de Cognac di Budapesta.

Se află de vëndare in Brașov la Domni J. L. A. Hesshaimer, Henrich Zintz, Demeter Eremia Nepoți, Heinrich Wagner, Carl Irk, Ioan Dușoiu și fiu.

52,3—6.